

mel i sucre

SANT JOAN

NOVEMBRE 1.987

NUM - 89

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU .-

- Notícies Locals, del que succeeix al poble, fins a l'hora de tancar el número, per l'OCB

- Cova de Sa Campana - apèndix 2. Ampliació del que ja s'havia publicat el mes anterior.

- Bartomeu Bauzà, Prevere. Breu biografia i introducció a l'article que serà publicat el mes que ve. Per l'equip de redacció.

- Els copietes. Breu assaig de Joan MÓrey Company on ens introdueix dins el món de la imitació.

- Conversa amb: EL PARE JOAN COMPANYY, MISSIONER; interessant article sobre les missions, realitzat per Mateu Sastre i Arnau Company.

- El diferencial, breu article sobre un tema de l'electricitat, per Josep Bauzà Bonet.

- Ajuntament, resums dels plens celebrats els dies 7 i 27 de novembre, per Joan Sastre Joan.

- Mel i Sucre, dolcet dolcet per Joan Bauçà.

- Moguda santjoanera, còmics crítics sobre la societat santjoanera.

MEL I SUCRE - 89 Novembre 1.987
butlletí informatiu de l'Obra
Cultural Balear a Sant Joan.

COBERTA Casa de pagès de Sant Joan
(del Die Balearen)

CONTRACUBERTA Dibuix sobre el conflicte nuclear

Local Social .- C/ José Antonio-
13 - Casa de Cultura.

Tohom que vulgui col.laborar
que faci de veure algú de l'equip de treball i que li entregui els originals abans del dia 20 del mes en curs.

Tirada Actual.- 300 exemplars

Imprimeix - Fot Bohigas

Depòsit Legal 49- 1.983

Nota.- S'adverteix als possibles
lectors de Mel i Sucre, que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

NOTICIES LOCALS

--- Dia 27 de Setembre fou la festa de Sant Vicenç de Paul, patró de les monges de la Caritat, i pel tant de les de Sant JOan, que celebraren la festa. A la missa i durant el sermó se va dir que aquestes monges s'instal.laren a la vila a l'any 1.870.

--- Sembla mentida, però és vera. L'article aparegut al Mel i Sucre num 87 amb el títol " El campanar de Sant JOan ", va esser copiat i no ho digueren a ningú.

--- Baldament no haguin tingut l'importància d'altres contradetes de l'estat, aquest mes ha estat propici en tormentes. Se'n han donades un parell. NO hi ha hagut cap tipus de desgràcia.

--- Els "covers" han tornat actuar, si bé no directament, és a dir no han entrat dins cap cova (així mateix el al.lots de l'escola visitaren les de la Bastida i les del Revellar). Però això sí, tenen la vista posada en el futur: fan incursions d'entrenament pels torrents de muntanya de la serra de Tramuntana. I així van apareguent noms que fins ara no se coneixien: torrent des Guix, des Gorg des Diners, de Mor-titx, de Valldemosa,....., de Sa Fosca,... I com a objectiu final arribar al cap d'endins de la Cova de Sa Campana. Concretament, diumenge dia 15 n'hi va haver quatre que fent l'ànnera, fent l'ànnera, s'amollaren pel del Guix.

--- Continuen les obres de la Plaça. Fa tres mesos que haurien d'estar acabades. Hi han posat 10 faroles que no fan joc amb cap de les restants que hi ha pel poble. Per altra part també s'han clavats els pedrissos, que per cert pus mai serviran per fer oli, no estan gens plans.

--- També continuen les "obres" del "camí" Consolació- Puig de Son Juny.

--- A la manifestació que hi va haver a Manacor pro-hospital comarcal hi va assistir molta de gent. Se va dir que la carretera anava plena, i tret d'algun petit incident tot va anar bé. Pocs temps després la premsa illenca anunciava a primera plana que la construcció era ja un fet. Se veu que estava per caure.

--- Diumenge dia 8 del present excursió a Lluc de la gent de Sant Joan de la Tercera Edat.

--- Ara resulta que l'Ajuntament ha decidit canviar el lloc de construcció de la residència de la Tercera Edat. Ha venut el solar del Carrer Sud i n'ha comprat un altre devora la plaça de la Constitució; on també se diu que hi volen fer uns vestuaris que serviran a la gent que utilitzi la pista poliesportiva.

--- Dia primer del present morí a l'edat de 86 anys Bartomeu Bauzà Oliver (el rector vell). Feia exactament 16 anys que havia deixat

el càrrec de rector de la nostra Parròquia.

--- Continuen les obres al transformador del Molins.

--- Per altra part és molt curiós, com mentres el poble se va despoblant continuament (no és que la gent se'n vagi, sinó que en neixen pocs) per tot arreu fan cases noves.

--- Dia 15 una avioneta, volant baix, baix esquixava per les cuques els pinars enrevoltant el nostre poble. Dos dies després un caça de l'exercit, un F-16, feu una passada en vol rasant sobre el nostre poble i n'assustà més de dos: no és estrany que de tant en tant hi hagi accidents.

--- Dia 7, al monastir de Cura va haver-hi unencontre de delegacions de l'O.C.B. En principi no se sap cap nova.

--- Dia 18 morí Jacques Anquetil a l'edat de 54 anys i afectat d'un càncer d'estómac. Fou un gran campió, i molts de santjoaners el ten-gueren com a ídol ciclista a la seva infantesa.

--- Dia 10 els santjoaners l'amo Andreu Boverrí i madò Batxana aparegueren per T.V. enfilant tomàtiques. També els santjoaners Pep Turricano i Joan Marió xerraren per R.C.E. en nom de la Unió de Pagesos.

--- Recordam que ja falta poc pel Mel i Sucre num 100. També feim a saber que ja s'estan preparant les animaladotes del mes qui ve.

--- Ja han arribat els tords, però se diu que la gent, en lloc de menjar-ne, estima més pegar de llom amb col.

--- Els cercadors de bolets cada dia tenen els paners prepara-rats. Els agres estan a la plena. N'hi ha que en duen un covo cada dia.

--- Un dia d'aquest va haver-hi una manifestació pro- Cabre-ra- Parc Natural. Foren un parell de mils, alguns d'ells santjoaners.

--- Segons un projecte que el Govern Balear vol presentar al Parlament, a les balears hi hauria d'haver 67 zones "naturals", des de parcs Nacionals, a altres espais on tan sols s'han d'aplicar les Normes Complementàries. Entre aquestes zones hi figura Consolació de Sant Joan.

--- Les portes del transformador de l'"Ensanxe" duen mala sort. Primer hi foté una bufetada un cotxe que no pogué voltar, i l'altra ves-pre i per motius no especificats, quasi quasi caigueren.

--- Se diu que per la banda del Molí d'Aigua cada dematí hi ha un animalot (segurament un agró) que monta guàrdia sobre la vorera d'un safereig per veure si aglapeix qualche peix. Segurament els caça-dors no l'han afinat encara: disparen contra els coloms i tot (al col. legi públic del nostre poble en recolliren un de ferit d'ala)

--- Un vespre d'aquest mes a Ca Ses Monges hi hagué una reu-

nió de gent de tercera edat. El motiu de la qual estava relacionat amb l'Associació Tercera Edat.

--- Pel poble ja se'n parla. Aquest pic sembla que l'Ajuntament té clar que ha de canviar els noms dels carrers. Els components del P.S.M. han fet un petit estudi, completant el que feu fa anys l'O.C.B., per presentar a un Ple.

--- Pels tractorers ha tornat començar la temporada de feina. Es temps de sembrar i de llaurar si, llavors a l'estiu, se vol arrepleglar l'anyada.

--- Divendres dia 20 va haver-hi un sopar d'A.P.

--- Aquest mateix dia va fer 12 anys que en Franco va morir. N'hi va haver que ho celebraren. I com és ja habitual aquests darrers anys, el vespre del 20 al 21 va aparèixer una espelma davant la creu que hi ha a la banda esquerra, entrant pel portal dels homes, a l'església. Hi ha gent nostàlgica.

--- Varen esser bastants els santjoaners que visitaren la fira turística Tecnoturística, a l'aeroport de Son Sant Joan, per poder veure les darreres innovacions tecnològiques aplicades al món del turisme. Per cert, en Guillem Marió (soci de l'O.C.B. i col.laborador gràfic del Mel i Sucre) va montar guàrdia els quatre dies a l'estant de DISMATEC, la seva empresa.

--- De font ben informades hem pogut saber que un soci de l'O.C.B. de Sant Joan, que quan té temps exerceix de corrector dels articles de Mel i Sucre, ara fa feina d'assessor lingüístic al circuit Balear de TVE.

--- La darrera setmana del mes els termòmetres baixaren en sec quasi 10 graus. Tormentes una darrera l'altra, pluja vent, calabruix, i les primeres neus a la serra de Tramuntana. Dia 27 un poc abans de pondre's el sol, un preciós arc de Sant Martí aparegué sobre el nostre poble: era totalment semicircular, i en alguns moments era doble.

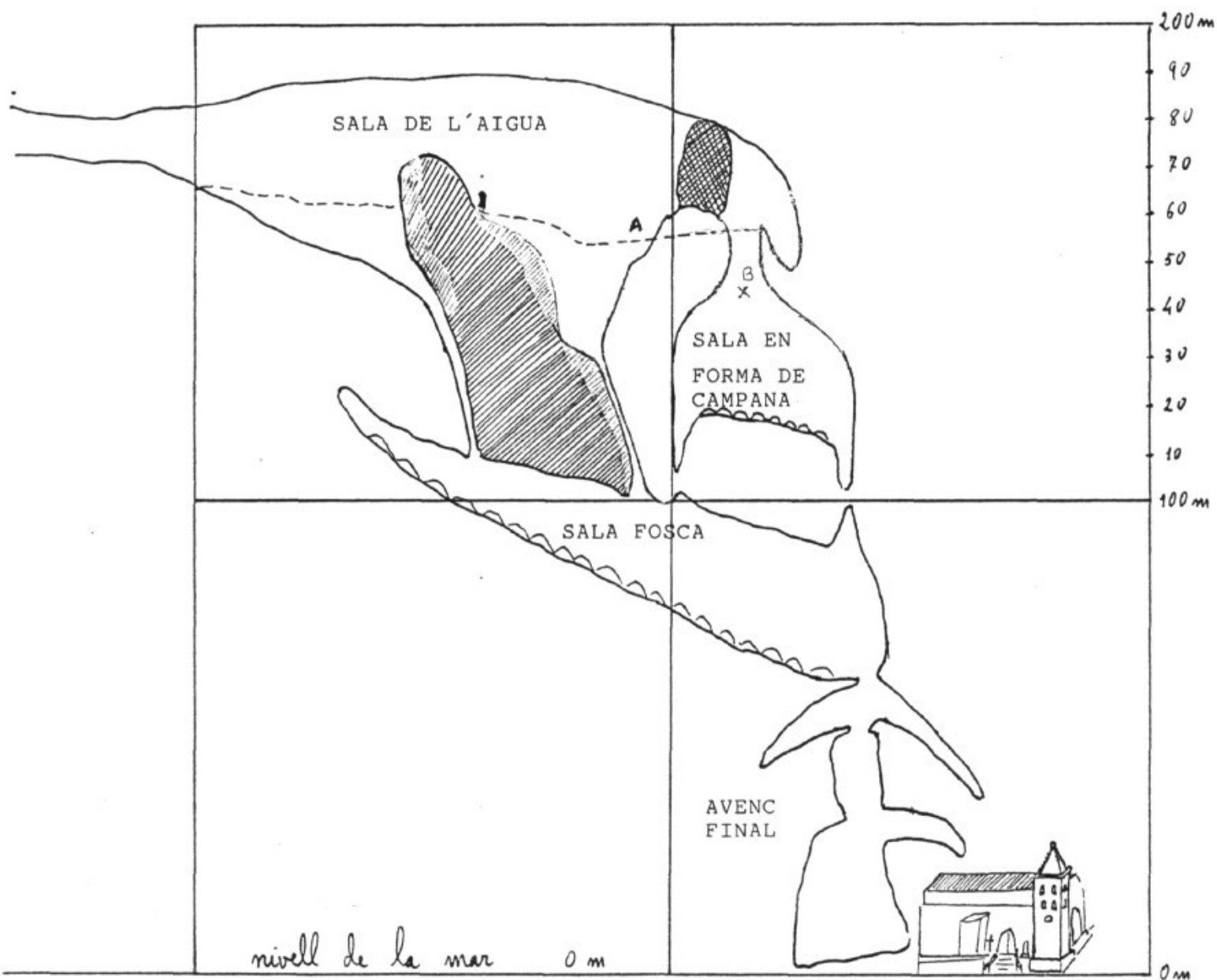
--- Diumenge dia 29 a la Casa de Cultura del nostre poble, i organitzat per l'O.C.B. de Sant Joan hi hagué una exposició de diferents classes de bolets de la nostra població. Allà poguèrem veure: pixacans, llengües boïnes, cames seques, picornells, blaves, mares d'esclata-sang, esclata-sangs, farinets, senyorites, pugomes, pets de monja,.... Hi va haver les seves discussions per identificar-ne alguns especimens. Al final es va proposar fer-ne més d'exposicions, de cans, de coloms, de plantes medicinals,...

LA COVA DE SA CAMPANA .- (Comentaris informatius)

Les darreres investigacions han donat com a resultat fer un esquema del cap d'endins de la Cova de Sa Campana. Amb ell podrem observar la grandiositat d'aquesta cavitat si la comparam amb l'esglèsia del nostre poble.

Els nostres expedicionaris, que tantes vegades hem mencionat han arribat al nivell A, o sia el final de la Sala de l'Aigua, i els dos arriscats aventurers al punt B.

Per davall de la Sala de l'Aigua, encara que sembli que la cova s'ha acabada no és així sino que continua fins arribar gairebé al nivell de la mar.

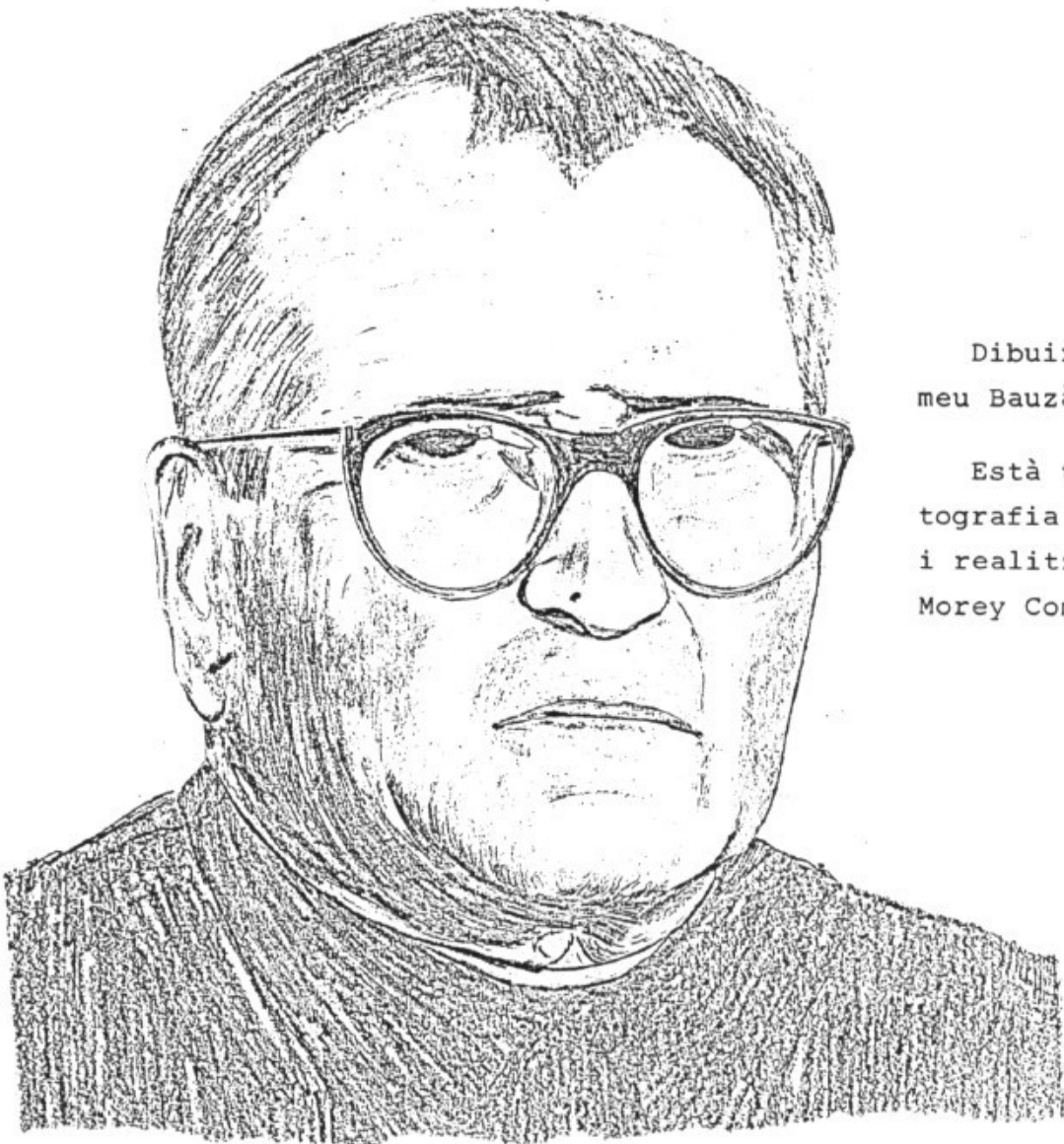

BARTOMEU BAUZA OLIVER, Prevere.-

Una feina comú entre l'equip de redacció de Mel i Sucre i el rector vell de Sant Joan (Mn Bartomeu Bauzà Oliver), començada devers un mes abans de la seva inesperada mort, ens fa proseguir-la, ampliar-la dins les nostres possibilitats (mai serà tan completa com si ell encara fos viu) i publicar-la, ja que aquest era el seu desig.

Don Bartomeu ens oferí uns apunts referents a les obres de l'església Parroquial de Sant Joan. Eren notes apuntades per ell mateix de les coses que se'n recordava. Ens digué que poriem comentar-les

A pesar de que s'haguèssin pogut completar molt més, creim que són un document històric important pel nostre poble i és per això que ens atrevim a publicar-lo a aquesta revista. Per dificultats de temps no sortirà a llum pública fins al mes qui ve.

Dibuix de Mn Bartomeu Bauzà Oliver.

Està tret d'una fotografia del seu D.N.I i realitzat per JOan Morey Company

La història de l'evolució tècnica i científica de l'Homo Sapiens, des de que es va començar a diferenciar dels seus avantpassats homínids, seria una història, per una banda, d'individus inquietos, aventurers, descobridors, investigadors,... que provaven coses noves continuament, i amb el seu propi enginy perfeccionaven aquell invent, hi afegien les novetats que altres companys havien provat, fins a arribar a tota la perfecció possible que permetia el temps.

D'aquesta manera podríem contar (però no és el cas) els descobriments i perfeccionaments de molts dels artilugis actuals: roda, foc, eines, ...

Però, curiosament i per altra part, seria una història de copiaments d'una tribu a una altra. Gent que es dedicava al pillatge, al espionatge,... per aconseguir aquella informació necessària per a la més perfecta manera d'elaborar qualsevol beneitura: un verí, una nova arma,..., o una cadira. Que llavors quedava com a seva i en benefici dels seus. En part era i és, (¿ ... ?) normal que així fos. Tal vegada en l'enveja i en el copiar estigui una de les claus de l'avanç tècnic i científic de moltes nacions del món actual.

Està vist que els de l'espècie Homo són elements imitadors i copiadors, no sé si per naturalesa, a lo millor per necessitat i moltes vegades per comoditat relacionada amb poder.

Dins el món infantil és el camp on millor podrem observar el fet. Els al.lots, en general, actuen amb naturalitat i sense massa premeditació; per això tot costum heretat dels seus antics predecessors la manifesten ingenuament i sense cavil.larhi massa. Un cas concret el podem analitzar, per exemple amb els dos exercicis escolars escrits a continuació:

$$\begin{array}{r} 457,58 \quad | \quad 54 \\ 255 \quad 847 \\ 398 \\ \hline 20 \end{array}$$

al.lot - A

$$\begin{array}{r} 457,58, \quad | \quad 54 \\ 255 \quad 847 \\ 348 \\ \hline 20 \end{array}$$

al.lot - B

No importa pensar-hi massa, l'alumne B ha copiat totalment l'operació a l'alumne A. El que un no acaba d'entendre és la caparrudessa de B en afirmar que tal fet no és vera i no ho admetrà fins que les evidències el delatin descaradament davant els seus companys. Podríem resumir la conversa delatora de la següent manera:

- Meam, Biel, a qui has copiat el compte ?
- No, mestre, jo no l'he copiat, el vaig fer ahir a canostra, ho pot dir en Ioni.
- En Ioni no ha de dir res, és a tu que t'ho demàn
- Jo no l'he copiat a ningú.
- I com així te surt igual que el teu veinat i per enmig tens números equivocats i mal col.locats ?
- Jo la vaig fer tot sol !
- Com que la feres tot sol !. A qui l'has copiada ?

- A ningú, mestre.
- I com així el teu veïnat, aquí té un nou que pareix un quatre i tu tens un quatre ?.
- Bé, aquest número sí ...
- !!. Fugim de davant que te'n fotrè dues!!!

I passant al món adult, la cosa encara se complica més, ja no tan sols se copien comptes, fórmules secretes o dissenys d'armes letals o de maquinària; la sofisticació del copiar arriba molt més lluny: se copien maneres de vestir, de xerrar, de caminar, costums, festes, pintures, dibuixos, cançons,... idees i pensaments; ningú vol quedar darrera.

La copiada passa generalment desapercibuda per a molta de gent despistada, però no s'escapa d'un que s'hi ha trobat.

Entrarem un poc dins el món dels escriptors. Terreny ben abonat perquè hi abundin tot una mena de copietes: les podríem arreplegar a senallades. És que és tan bo de fer caure en temptació. I per altra part tan mal de fer delimitar amb exactitud on està situada la frontera entre l'originalitat i la imitació, que molts se deixen dur. Però no ens enganyem, cadascú sap on té el tall.

Pels qui es dediquen a pensar i intenten escriure el que pensen hi ha fets dolorosos i que fan ràbia al mateix temps. Intentaré descriure'n un d'ells per estar-hi involucrat el nostre estimat Mel i Sucre (i no és la primera vegada) amb l'afaire de les campanes.

Una frase, una paraula,.. són coses molt simples i senzilles, però a lo millor han duit una feinada; estones perdudes, hores de cavil·lar, pensaments confusos, idees embullades, fins que se troba la llum, aquella expressió correcte pel que se volia comunicar. És normal que l'autor la senti com a seva, com una cosa íntima i personal. I també és normal que si un altre escriptor vol emprar aquella nova construcció de paraules, aquella idea escrita, aquell pensament,... per fer un escrit o un comentari sobre una revista, pugui utilitzar-la, però al final de la publicació citi (simplement per honradesa professional) d'on ha trobat tanta font d'inspiració.

Si no ho fa així, l'autor original té la triste sensació de que li han robat un tros del que és seu i que han invadit sense permís un espai íntim.

Es una llàstima haver de parlar d'aquest tema, però els lectors, que en realitat són els que fan una revista tenen dret a conèixer la veritat des del punt de vista del Mel i Sucre. Se veu que hi ha autors que no han sentit parlar mai de la propietat intel·lectual, (o a lo millor no ho volen admetre)

Conversa amb:

EL PARE JOAN COMPANYY, MISSIONER

Personalment no el coneixiem, encara que havíem sentit parlar d'ell. Fa trenta anys que és a Hondures ajudant als indis miskitos. En aquests trenta anys només ha tornat a Mallorca quatre vegades, però se sent santjoaner i, de fet, exerceix de santjoaner; com ell mateix ens va dir -just a punt d'acabar la conversa- "no perquè la distància física sigui grossa ho és també al cor i al pensament". És un d'aquests mallorquins que viu fora de l'illa però que no s'ha desaratat de la terra que el va veure néixer.

Ens va rebre a ca seva, un dissabte horabaixa, amb una gran cordialitat i ens asseguérem al voltant d'una taula del menjador. Ens demanà pels nostres pares i parents i ell mateix començà a lligar la història. La seva parla és fluïda i amena, tractant d'explicar el millor possible les seves impressions després de trenta anys de viure entre els miskitos. I no és gens fàcil resumir tots aquests anys d'experiències i vivències en un parell d'hores. Més envant es va ajuntar a la conversa la seva germana, Antònia, que recordà algunes anècdotes.

Així, al menjador de ca seva, passàrem un parell d'hores parlant amb un home admirable que ha dedicat mitja vida ajudant al desenvolupament econòmic i cultural (social, en definitiva) d'un poble oblidat, si no de Déu, sí dels poders terrenals.

Vaig néixer a Sant Joan l'any 27. Vaig anar a l'escola del poble amb el mestre *Petro* i, durant un temps, fèiem l'escola a una casa de davant la Sala, veïnat de *Cas Sastre*, amb don Ramon *Carrítxó*.

Als onze anys vaig començar al seminari de la Missió, de Ciutat, a una travessia de la Rambla. Al mateix seminari hi estudiàren altres santjoaners, com el Pare Mas, el Pare Amador i el Pare Rafel Jaume. La influència de la meva família, que eren i són molt religiosos, va ser decisiva per a la meva formació.

Després vaig anar a Esplugues de Francolí (Tarragona) durant nou anys i, finalment, l'any 53 vaig cantar missa.

De seguida m'enviaren a Hondures, concretament al seminari de Tegucigalpa, la capital, amb els Pares Paüls. Hi vaig estar cinc mesos donant classe. En general, hi havia bons alumnes al seminari i va ser aquí on per primera vegada vaig jugar a *Voleibol*, un joc que per Mallorca ni es coneixia. Aquest joc em va agradar molt i vaig arribar a saber-ne un poc.

LA MOSKÍTIA

Després m'enviaren a la Costa Nord (en aigües del Carib), a una hora de viatge en avió bimotor des de la capital. Aquesta és la

regió dels indis miskitos -o moskos-, la Moskítia, una terra totalment abandonada que actualment sembla que es va recuperant poc a poc. Són 12.000 Km² de selva, llacs i pantans, plagues d'insectes, animals perillosos com els escurçons, etc. (Per fer-vos una idea de l'extensió d'aquesta terra pensau que Mallorca té uns 3.600 quilòmetres quadrats).

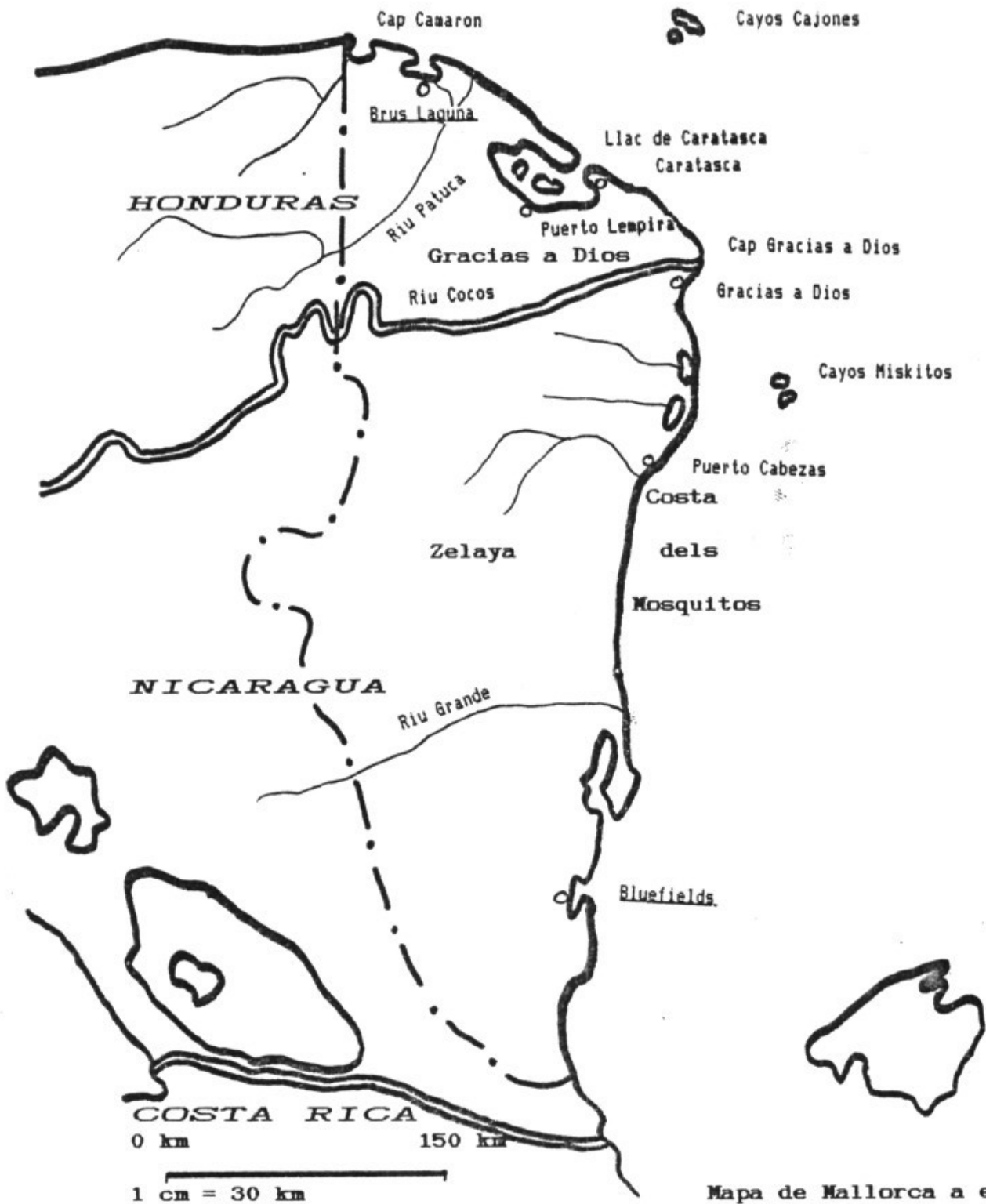
Hi vivien (l'any 56, quan hi vaig anar per primera vegada) uns 10.000 habitants, és a dir, menys d'un habitant per quilòmetre quadrat, una regió pràcticament despoblada. Els indis s'agrupaven en petits poblats de cabanes d'uns cent-cinquanta o tres-cents habitants -el poble més gros de la zona en tenia uns dos mil-. Aquestes cabanes generalment són d'una sola habitació, algunes d'elles tenen un tabic que les separa en dues, emperò sempre es tracta de construccions molt senzilles. Actualment, i a causa de l'increment demogràfic i de les migracions hi ha uns 35.000 habitants, 18.000 d'ells refugiats de Nicaragua.

El territori miskito s'extén per tota la costa caribenya d'Hondures i Nicaragua. Són prop de cent mil, la majoria dels quals viuen a Nicaragua (uns 65.000). Els miskitos són apàtrides, no consideren Hondures o Nicaragua com el seu poble, ells són miskitos (o moskos) i els altres són, això, els altres. Per posar un exemple clar, quan els indis han de fer el servei militar molt sovint quan els fan fer guàrdies deixen el fusell i se'n van a la seva terra. Els han d'estar molt a sobre perquè no se'n vagin.

Quan hi vaig arribar no hi havia carreteres -encara ara n'hi ha poques- i la via de comunicació principal era el riu. Amb una barca de motor tardàvem dos dies sencers per anar d'una banda a l'altra del districte. Els miskitos vivien completament desconectats de la civilització. No coneixien el paper-moneda i efectuaven el comerç amb el sistema d'intercanvi de mercaderia. Les medicines eren escasses i l'alimentació del tot insuficient. Menjaven, i encara mengen, arròs, bajoques de maís, rels (sobretot la *yuca*, una espècie de patata) i peix del mar (als rius no hi ha pesca). Desconeixien els animals de cria i encara ara en tenen poquíssims, no els agraden aquestes feines. Com que per allà no s'hi fa blat, el pa només el coneixen els dies assenyalats (com per aquí, un temps, les ensaïmades). En lloc de pa o bé mengen *yuca* o *arepas* de blat de moro. No solen guardar menjar per l'endemà, ni tan sols llavors, per això, quan hi ha un desastre natural gros -i per allà n'hi ha sovint- hi ha epidèmies fortíssimes i, sobretot, fam. La mala nutrició és un dels problemes més greus d'aquesta regió.

De totes maneres, actualment hi ha hagut una forta migració cap a les ciutats. Es fiquen en un món pitjor del que deixen. La seva manca d'educació fa que siguin víctimes d'injustícies i que no puguin sortir-se'n endavant. A més, conserven el costum de no guardar res per l'endemà i quan tenen diners a la butxaca no se n'estan

LA MOSKITIA

Mapa de Mallorca a escala.

- litoral
- frontera
- límit del territori miskito
- riu
- ciutat
- Bluefields** capital de departament

gens de gastar-los com més prest millor, sembla que els cremin a les butxaques.. Tot això prové d'un problema educacional que no s'arreglarà en pocs anys, és una tasca de generacions ara que, jo pens, si vengués gent de fora possiblement la cosa es podria arreglar en menys temps.

A principis de segle, els miskitos anaven quasi nusos, Més envant es vestien amb la closca d'un arbre anomenat *tuno* (una espècie de suro) que l'aplanaven i allissaven fins que es tornava fina i fàcil de portar. Una cosa interessant que tenen - i que fins i tot exporten a les ciutats- és la *batana*, una espècie de gomina que mesclat amb aromes és molt apreciada per les dones de ciutat, de fet, me'n solen comanar cada vegada que baix a la ciutat.

SOCIETAT I CULTURA

A tota la regió miskita d'Hondures només hi ha dos ajuntaments que s'han de repartir els dotze mil quilòmetres quadrats. Els ajuntaments deleguen les seves funcions en certes personalitats de cada poble i així tenim que aquest senyor fa de batle i de jutge al mateix temps. El govern d'Hondures es preocupa poc pels miskitos, i aquests no fan massa cas del que diuen els polítics. De vegades, algun polític important hi va a fer mitins -en temps d'eleccions- i els indis ja estan avesats a sentir promeses que mai es compleixen. A més, generalment per anar a votar han d'anar molt lluny i molts d'ells ho deixen passar. L'índex d'abstenció és molt alt en aquesta regió. Si s'en preocupen és per qüestions personals -de prestigi, de diners, etc.

QUATRE COSES...

* Mosquitos, Costa de Los: Costa baixa de la mar de les Antilles que des del riu Patuca a Hondures s'estén uns 500 Km, amb una amplada de 175 Km, fins a Bluefields, Nicaragua. Regió plujosa i malsana (...). Descoberta per Colom el 1502, amb els esclaus africans i els indígenes s'hi formà una població zamba, els cacics de la qual acataren, el 1687, el domini britànic i, el 1786, el dels castellans. Pràcticament independent quan els darrers abandonaren l'Amèrica Central (1821), la Gran Bretanya i els EUA reconegueren la seva dependència de Nicaragua en el conveni de Managua (1860). El 1895 la part nord passà a Hondures. (Gran Enciclopèdia Catalana).

* El departament de Gracias a Dios, Hondures, té 16.630 Km² i, segons el cens de 1970, una població de 15.800 habitants, menys d'un habitant per quilòmetre quadrat. La capital del departament és Brus Laguna, amb 1.274 habitants (cens de 1970). El territori està dividit en dos municipis: Aguan i Iriona.

Per altra banda, els miskitos desconfien molt de la gent de fora, els han enganyat tantes vegades que difícilment t'acceptaran si no demostres del tot que els vols ajudar. I també són molt polissons, tenen una làbia!. Si volen aconseguir una cosa no s'aturen de fer-t'ho saber fins que els hi hauràs concedit, i tan els en dóna si és un qualsevol com si és el mateix governador.

La llengua d'aquest poble és molt simple. Té un inventari bàsic molt curt de paraules que, agrupant-les d'una manera o d'altra, tenen uns significats diferents. Aras vol dir cavall, *utla* vol dir casa, *mita* vol dir mà... Encara ara molts dels miskitos no saben castellà, si bé entre els més joves -i gràcies a les escoles que el govern ha posat aquests darrers anys- el castellà és més conegut. Però entre ells sempre parlen miskito i tenen dificultats, de vegades molt grosses, per entendre el castellà. Jo he de fer la meva tasca de catecisme en els dos idiomes: castellà i mosko. També tenen algunes paraules que provenen de l'anglès -els anglesos colonitzaren tota aquesta zona-, per exemple *tebel*, que vol dir taula (*table* en anglès).

Encara tenen alguns costums ancestrals, com per exemple la cerimònia d'enterrament on fan una festa amb màscares que representen la mort i ballen i beuen durant dies, de vegades durant una setmana. Com més important era el mort, més festa es fa. Aquest costum pràcticament ha desaparegut. Hi ha bruixots, anomenats *sukia* -encara que de cada vegada menys- que, un temps, feien les feines dels metges. Actualment els indis confien molt més en les medicines que nosaltres tenim que en els remeis dels bruixots. Aquests bruixots actualment tenen poques feines. Una de les que encara fan és la d'enterrar l'ànima dels morts". Quan algú es mor van a la cabana on vivia i cerquen l'ànima del difunt i, quan la troben, l'emboliquen amb cotó i la duen a enterrar al cementiri. De totes maneres, els indis de cada vegada hi creuen menys, en aquestes coses.

Les il·lustracions que surten als llibres -per exemple, les sirenes- moltes vegades creuen que es tracta d'éssers reals i quan algú desapareix o una cosa semblant diuen que "el s'ha emportat la sirena". No deixen de ser supersticions de cada vegada més febles.

Els miskitos fan poques festes. L'única festa realment important per al poble en general són les noces d'alguna parella. En aquest cas fa festa tot el poble. Una vegada casats el matrimoni sol anar a viure a cals pares de la dona. Això crea molts problemes ja que, freqüentment, l'home s'ha de subjectar al que diu la família de la dona o si no sortir de la casa. Jo sempre els he dit que convé més que els matrimonis visquin sols a una casa per així poder fer la seva vida. Per altra banda, molts no es casen fins que ja han tengut un parell de fills.

Els noms solen ser estranys. N'hi ha que els diuen Tarzan, Oveja, Bismarck o Londres. La raó és que als indis no els agrada te-

nir el mateix nom que un conegut i per això cerquen continuadament noms nous. I fins i tot arriben als extrems esmentats abans. Actualment ja s'ha introduït bastant l'ús dels llinatges -abans només tenien un nom sense llinatges-, i així podem trobar qualque miskito que es diu *Pedro Bismarck* perquè el seu pare es deia *Bismarck*. Una de les causes d'aquest fet possiblement sigui que quan els indis van a la ciutat i han de dir el seu nom els convé també donar llinatges, sobretot per fer-se les targetes d'identificació.

Fa pocs anys que el govern ha començat a posar escoles públiques. Abans les úniques escoles que hi havia eren la de la nostra missió i la d'una missió protestant (els *Moravos*) que foren dels primers a venir a aquesta terra. Aquesta missió protestant és molt forta i té, a més d'escola, un hospital (*Ahuas*).

LES AJUDES I LA MISSIÓ

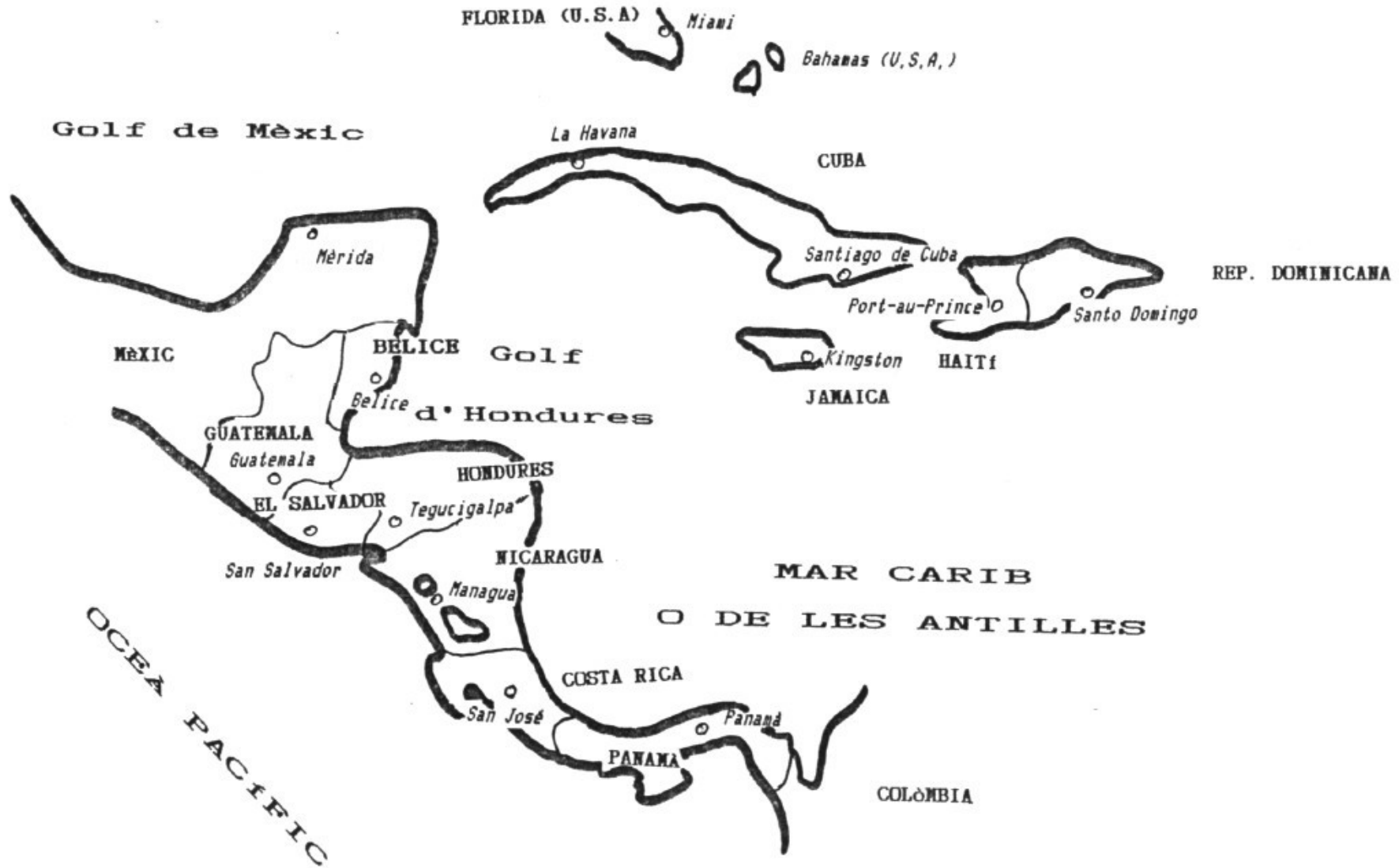
El govern es preocupa poc per la Moskitia. Es pot dir que les úniques coses que ha fet és posar unes quantes escoles i fet fer unes quantes carreteres a l'exèrcit. De totes maneres, hi falta una carretera principal que uneixi la regió amb les regions més desenvolupades d'Hondures, la banda del Pacífic. Aquesta carretera té l'oposició de certs grups que creuen -i en això jo hi estic d'acord- que quan es faci els miskitos deixaran de ser un poble per integrar-se definitivament dins la societat hondurenya. De totes maneres, crec jo, es tracta de triar entre menjar o "deixar de ser poble". Una bona carretera revolucionaria completament el comerç de la zona i segurament els indis viurien millor, almenys no passarien la fam que passen ara.

D'on sí rebem molta ajuda és d'associacions internacionals, religioses i laiques, com són Caritas i l'ONU. També rebem moltes ajudes dels cristians dels Estats Units, d'Alemanya, d'Itàlia i d'Espanya, com també de gent de la mateixa Hondures. En concret, quan el cicló *Greta* va destruir molts de poblats moskos, l'ONU va enviar tendes de tela per a què tota gent que havia quedat sense casa -que eren desenes de milers- pogués tenir on dormir mentre es tornaven construir els pobles. La nostra missió va construir 230 noves cases, amb les parets de fusta bona i teulada de zinc.

El que més necessitam són medicines i menjar -i llavors per sembrar-, la roba també és important. Hi ha moltes malalties, a la Moskitia, la malària és la més greu. També pateixen sovint de diarreïes, vòmits i picades d'animals verinosos (els escurçons, sobretot). La fam, com és de suposar, és una de les principals causes de les malalties.

A la missió tenim un dispensari mèdic on atenem molts de malalts. També solem anar als pobles de tant en tant a fer la passa-da, carregats de medicines. Hi tenim també un centre de promoció

AMÉRICA CENTRAL I EL CARIB

social on hi impartim cursos de lectura de la Bíblia i cursos de relacions humanes. Quan aquesta gent ha acabat els estudis tornen al seu poble i, en certa manera, fan de caps, són els batles, infermers...

També hi hem fet una cooperativa de serveis múltiples on la gent pot venir a comprar a bon preu les mercaderies que necessiten. Aquesta cooperativa també es dedica a sembrar, sobretot cocoters i cacau, i després comercialitzam els fruits i així feim diners per seguir endavant. La cooperativa també es dedica a comercialitzar els productes i millorar les condicions de feina - i de vida - dels pescadors. Quan hi vaig arribar, pescaven amb arpó i, és clar, els retia molt poc de manera que la primera cosa que vàrem fer va ser aconseguir xarxes i així ja teníem moltes més possibilitats. Allà es fa peix adobat amb sal i després s'exporta a les ciutats on és un producte que es ven molt bé perquè és de bona qualitat. Vàrem voler comprar un vaixell per anar a pescar llagostes, però la cosa no va acabar d'anar bé i, per ara, ho hem deixat.

Per altra banda, també ens encarregam de fer anar al.lots i al.lotes a les ciutats perquè hi estudiïn. Se'n va a viure a ca una família i quan han acabat els estudis tornen per dedicar-se a fer feines al poble, sobretot en l'ensenyança i l'aprofitament dels recursos naturals (seguint el lema dels missioners: "Pa i Catecisme").

COMIAT

Hi he estat trenta anys, a la Moskitia. I amb aquests trenta anys

CENTRE-AMERICA.

Centre-Amèrica és un dels punts calents de l'actualitat. Des de fa anys és notícia -i sovint de primera pàgina- a la majoria de diaris del món.

El conflicte centre-americà té unes causes profundes que afecten tots els estaments i condicionen gairebé totes les accions d'aquests pobles. A la greu crisi econòmica, l'existència de zones del tot subdesenvolupades, el messianisme dels militars i la inoperància del diàleg, hi hem d'afegir la ingerència en els afers interns per part dels Estats Units i la influència i, sobretot, l'exemple de Cuba que és també una de les causes a tenir presents.

Recentment, el president de Costa Rica -uns dels països diguem-ne neutrals-, Oscar Arias, ha rebut el Premi Nobel de la Pau per les seves continuades accions per aconseguir la pacificació de la zona. En concret, els acords d'*Esquipulas-II*, després dels fracassats intents del grup de *Contadora* han obert l'inici d'una via de diàleg per a resoldre el conflicte. Els Estats Units, però, encara no han donat el vist i plau.

he vengut a Mallorca quatre vegades (el 69, el 77, el 82 i enguany). Crec que la feina de les missions a aquella regió és molt positiva. El Pare Ramon Barragan, andalús, i jo mateix som els encarregats del funcionament de la missió. Jo voldria animar qualcú que hi volgués venir a ajudar.

Però no m'he deslligat de Sant Joan ni de Mallorca i m'he interessat pel que passa en aquestes terres. No perquè la distància física sigui grossa ho ha de ser també al cor i al pensament. Crec que els santjoaners que vulguin ajudar un poc al poble miskito poden estar ben segurs que les seves ajudes seran ben rebudes i ben administrades.

A. Company i M. Sastre

Honduras té al nord Guatemala, a l'oest El Salvador, al sud Nicaragua i a l'est el Mar Caribe (amb Cuba a mil quilòmetres i els Estats Units a mil cinc-cents): un mapa polític no gens envejable. La selva i la muntanya ocupen la major part del país. Aquests països ho importen gairebé tot i les seves exportacions es redueixen a la fusta, el cotó, el cafè, els plàtans i poca cosa més. Per altra banda, el creixement demogràfic d'aquests països és molt alt, mentre que les prestacions socials augmenten a un ritme molt més lent. Tot plegat, una terra farcida d'alts i baixos astoradors.

El pare Joan Company Gaià, al pati del convent dels Pares Paüls de Barcelona, en una de les poques visites que ha fet al nostre país

SOBRE EL CONSUM DELS APARELLS ELÈCTRICS

Un dels productes que s'està introduïnt cada cop més dins casa nostra i del qual el consumidor en té poca informació del seu funcionament i utilitat és l'aparell que en llenguatge tècnic es diu **protector de corrents de fugues** i que vulgarment anomenam **diferencial**.

És un aparell d'elevat consum perquè, sinó ara, d'aquí a poc temps tothom en tindrà un a casa seva, ja que és obligada la seva instal·lació en el circuit d'entrada de corrent per donar electricitat a tota la vivenda, la indústria o el local comercial, etc.

Degut a l'increment de sistemes i aparells elèctrics que cada dia anam introduïnt dins els nostres costums (aspiradors, rentadores, conservadores, bombes d'aigua, «termos», etc.) es fa necessari augmentar el corrent que els alimenta per poder reduir el seu consum, ja que, si fa 50 anys amb una simple bombeta ens bastava per donar llum a la casa, avui no podem passar sense la TV o l'equip d'alta fidelitat, la rentadora o l'obrillaunes elèctric.

Seguint amb el tema que ens interessa, el diferencial és aquell aparell que, malgrat alguna vegada ens deixa a les fosques, ens protegeix la «butxaca» i la vida.

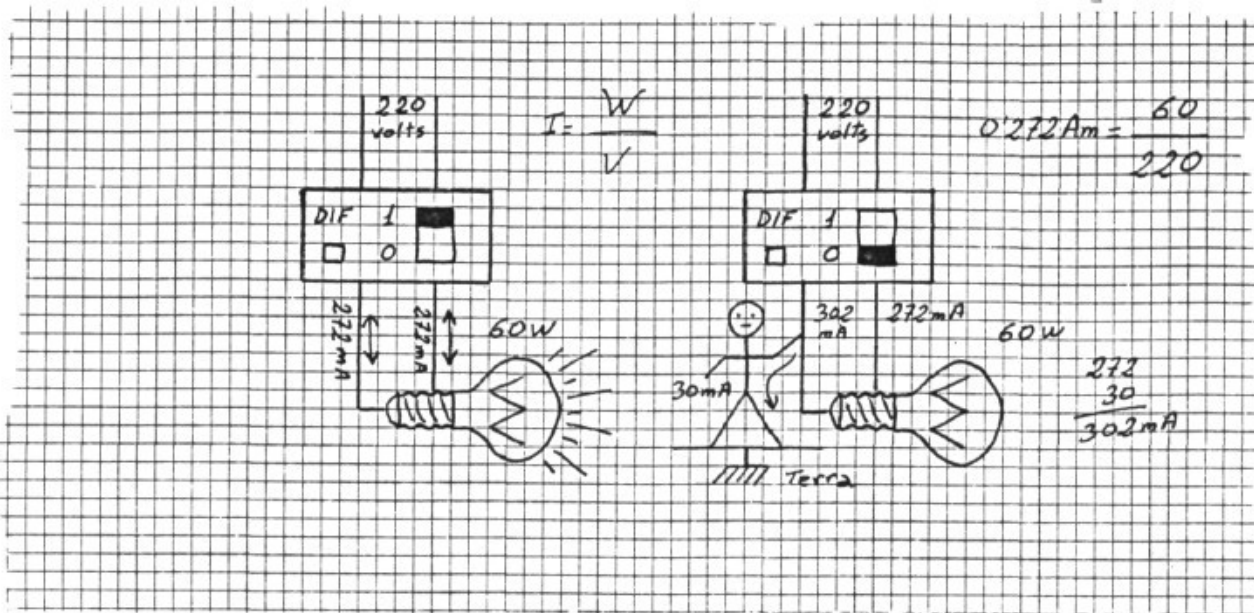
Si tenim en compte que quan tocam un fil d'electricitat i ens enrampam, circula pel nostre cos (des de la mà que tocam el fil fins terra) una certa quantitat de corrent. Aquesta quantitat, perquè no ens pugui produir alteracions a l'organisme ha de ser inferior a 30 mil·lèssimes d'ampere (una bombeta normal de 60 wats en consumeix ampers a 220 volts) ja que si és superior pot provocar al cor causant (depèn de la constitució física de l'individu) un atac de cor.

Doncs bé, els fils de corrent que alimenten la nostra instal·lació, passen abans pel diferencial; si una persona toca un dels fils, aquest corrent passa a través seu fins a terra (igual que un llamp). El diferencial detecta que per un dels fils passa més corrent que pels altres i a través d'un sistema mecànic actua tot el corrent.

Molta gent es pensa que si té aquest aparell instal·lat no es pot enrampar; doncs sí, l'enrampada la se'n dur igualment, ja que es desconnecta al cap de pocs instants. Seria igual que si llevàssim la «placa» dels ploms.

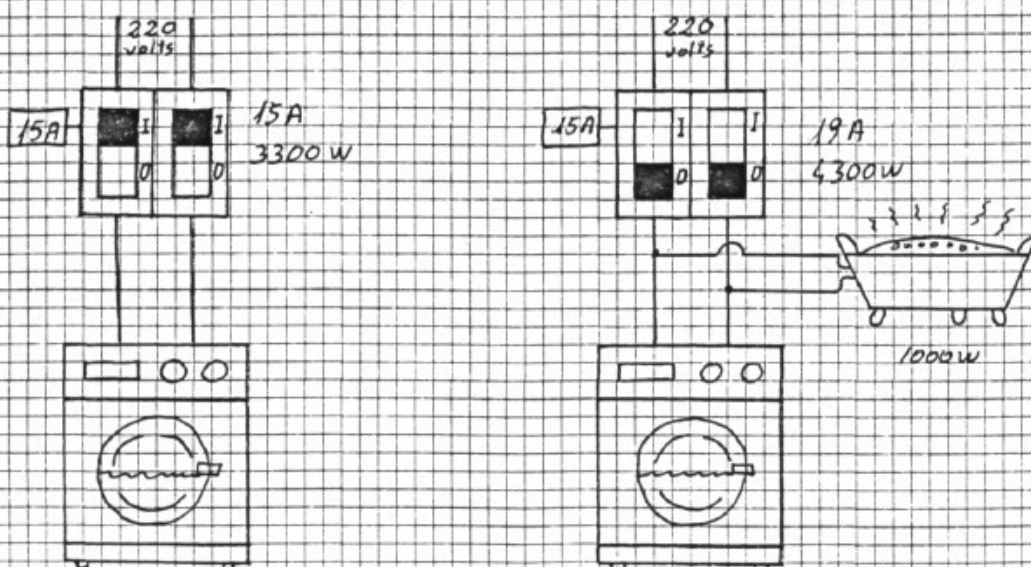
El mateix ocorre si la fuga és indirecta, és a dir, que a través d'un electrodomèstic, làmpara, etc, el mecanisme interior es torni defectuós, l'aïllament és també degut a la humitat ambiental quant els fils de la instal·lació són vells.

Si no es desconnectés el corrent a través d'aquest fil defectuós, el corrent passa a terra i el contador cremaria amb excès ja que es produeix un consum elèctric malgrat no tenir cap llum encés i tindrem sorpreses a l'hora de pagar el rebut de la llum.

L'altre aparell que es sol instal·lar al costat del diferencial és un magnetotèrmic que només deixa passar una certa quantitat de corrent, de tal manera que si intentam consumir més corrent de la permesa, aquest magnetotèrmic, es dispara i ens deixa igualment a les fosques. És el que realment sustitueix als antics «ploms», ja que quant dos fils elèctrics es toquen salta una xispa i la intensitat augmenta molt provocant la fusió dels dos fils de plom, a la vegada que aquesta pujada d'intensitat també provoca el salt de magnetotèrmic. Per poder tornar tenir corrent tenim que anar a substituir els fils a la placa (a vegades no en tenim a ma); en canvi amb el magnetotèrmic només es necessari tornar pujar la clau.

Pep Bauçà Bonet

AJUNTAMENT

Resum dels Plens celebrats pel Consistori els dies 7-11-87, i 27-11-87.

PLE EXTRAORDINARI DE DIA 7-11-87

Va ser en dissabte, i va començar, com estava previst, a les set de l'horabixa. No va assistir el regidor Arnau Company Bauzà.

1.- Lectura i aprovació, si pertoca, de l'esborrall de l'acta de la sessió anterior. -

L'esborrall de l'acta de la Sessió Ordinària de dia 25 de setembre va ser aprovada per unanimitat.

2.- Sol·licitut d'inclusió d'obres al Programa d'Instal·lacions Culturals de 1.988. -

El batle va dir que es feia el Ple en dissabte per mor que era urgent l'aprovació d'aquest segon punt, ja que el termini per sol·licitar ajudes al Consell Insular en aquest sentit estava a punt d'acabar. De totes maneres, dies abans, ja hi havia hagut una reunió dels portaveus dels grups polítics per parlar d'el tema, i deixar-lo embastat.

Es va acordar presentar dos projectes, sol·licitant ajuda econòmica per la seva execució:

* **Adequació del 2ón pis de la Casa de la Vila per instal·lar-hi l'arxiu municipal.** Aquest projecte, redactat per l'arquitecte Joaquin Ozonas Sard, contempla abaixar devers 1½ m. el sòtil de la sala d'actes, a fi de donar un poc més d'altura al segon pis), posar una escala al fons, adecentar el trespol parets i sòtil i forrar-ho tot de material antihumitat,.... El pressupost puja un total de 4.720.374 ptes.

* **Complementació i equipament de la Casa de Cultura.** Segons aquest projecte (redactat per Llorenç Gili Flaquer) es preveu posar unes vidrieres que una vegada tancades puguin separar l'accés al 1er pis (on hi tenen els *quartets* les entitats) de la resta de les dependències, dotar la sala gran amb unes 180 cadires, instal·lació de megafonia a la mateixa sala, etc. El total del pressupost són 3.087.470 pts, amb la possibilitat de posar cortines a totes les finestres de la sala gran, cosa que encarriria el pressupost es prop de 1.400.000 pts.

Es va debatre àmpliament el tema, i es va decidir que es donaria prioritat al primer projecte, ja que l'arxiu municipal està en molt males condicions, i hi ha molts de papers de gran valor històric per la vila que si es perdessin no es podrien recuperar mai mes. En segon lloc, i per si els pressuposts no s'esgotassin, es va incloure el projecte de l'equipament de la Casa de Cultura, sense posar-hi la compra i instal·lació de les cortines, per evitar que es disparàs el pressupost.

Una vegada acabat el ple, i encara que pel seu caracter d'extraordinari no es poguessin fer preguntes, hi va haver dues intervencions:

G. Mora va manifestar estar incòmode perquè no s'havia convocat la Comissió d'Obres per parlar del tema del primer projecte. Segons el sr. Mora era més lògic discutir el tema a la C. d'Obres que a una reunió de portaveus.

Varen contestar el batle i el regidor d'obres J. Matas Gayà, dient que s'havia fet així per evitar fer massa reunions, i que en tot cas la C. d'Obres s'hauria de reunir una vegada acordada en ple l'execució de l'obra. El sr. Mora no va quedar gaire conforme.

J. Matas Antich va opinar que la Comissió d'Hisenda hauria de planificar com ha de gastar els doblers que disposarà l'any que ve.

I ja aprop de les vuit del vespre es va aixecar la sessió.

PLE ORDINARI DE DIA 27-11-87

La sessió va començar puntualment a les 8½ del vespre. No va assistir el regidor Sebastià Florit.

1.- Lectura i aprovació, si pertoca, de l'esborrall de l'acte de la sessió anterior.-

Ningú va posar cap objecció, de manera que va quedar aprovada per unanimitat.

2.- Petició de subvenció per equipaments esportius.-

Va informar el Sr. batle que l'ajuntament havia rebut notificació que s'havia obert el plaç de sol.licituts d'ajudes econòmiques pel *Pla d'Instal.lacions Esportives 1.988*, del Consell Insular de Mallorca, i que les sol.licituts havien d'estar entregades abans de dia 2 de desembre.

Es va considerar que una de les obres més necessàries era l'adecentament de les casetes del camp de futbol, (nova instal.lació d'aigua calenta, portes, llums, ...), i aprofitar per continuar el mur de contenció de la banda de Ciutat. Així ho va explicar el regidor de cultura, J. Sastre, que també va dir que s'havia de cercar una manera de camuflar el ciment del mur, tant del que ja estava fet com del que queda per fer.

Com que encara no estava feta la memòria d'aquestes millores, no es va poder avançar la quantitat exacta de la inversió, però serà aproximadament d'uns dos milions i mig de pessetes, que, en cas d'esser aprovada l'ajuda econòmica, seria costejat pel C.I.M., la C.A., i l'ajuntament a parts iguals.

La proposta va ser aprovada per unanimitat.

3.- Contratació de l'obra per l'ampliació de l'il.luminació del Camp de Futbol.-

Es tracta d'un projecte que contempla la instal.lació de quatre torres metàl.liques de 15 mts d'altura, amb els focos orientables des d'una plataforma al cap damunt. Segons l'electricista que va fer el projecte, amb els focos de les quatre torres la claror bastarà bé per jugar el vespre.

El pressupost puja 2.267.725 ptes més el 12% d'IVA (fora comptar l'obra de picapedrer), i en fetxa de 21-oct-87 es va rebre una notificació de la Conselleria d'Educació i Esports de la C.A. comunicant la concessió d'una subvenció de 2.000.000 de ptes, a títol d'inversió directe.

Es va acordar concedir l'obra a l'electricista de Manacor Joan Gomila Sureda, per la quantitat més amunt esmentada.

L'assessor jurídic Rafel Bauzá, va informar als regidors que, a efectes legals, la corporació havia de prendre l'acord de consignar al pressupost de l'any que ve la quantitat que passa dels 2.000.000 de ptes de la subvenció. El Consistori així ho va fer.

4.- Contracte de manteniment de l'equip d'informàtica.-

Segons pareix ha acabat el plaç de garantia de l'equip d'informàtica que va comprar el nostre ajuntament, i ara l'empresa a la qual es va comprar ha oferit un *contracte de manteniment*, on es compromet a fer les visites tècniques de manteniment i reparació d'avaries que siguin necessàries. Aquest contracte ascendeix a 293.424 ptes anuals. J. Sastre va que no volia opinar sobre el tema perquè el desconeixia totalment. Tots els regidors foren de la mateixa opinió, de totes maneres pareix ser que no es va trobar altre empresa que oferís el mateix servei a un preu més baix, per tant tothom va estar d'acord en fer la contracta.

5.- Contracta de Nínxols al Cementiri.-

El consistori passat ja va acordar en el seu dia que l'ajuntament s'havia de reservar uns quants nínxols per tenir-los a la seva disposició en cas de necessitat.

Es va acordar contractar dues columnes de nínxols (en total vuit) i l'ajuntament haura de pagar un total de (*) 264.000 pts. L'acord es va prendre per unanimitat, encara que el sr. Company va trobar que vuit eran molts, i que la desgràcia havia de ser molt grossa per ocupar-los a tots d'uan vegada.

(*) A 33.000 ptes cada un. Pareix ser que al públic en general es vendran a 35.000 ptes més 2.000 de solar, o sia, 37.000.

6.- Modificació de crèdits pressupostaris.-

Com és habitual cada any, d'uns capítols del pressupost sobren doblers, mentres que a altres n'hi manquen. L'assessor jurídic va donar un informe detallat de l'assumpte, les partides més importants a les quals s'han d'afagir doblers són:

- A enllumenat públic: 150.000 ptes.
- A recaptació Urbana: 200.000. Aquesta quantitat correspon a un cànon que enguany ha aplicat Hisenda a

l'ajuntament en concepte de cobrament dels impostos, aquest cànon no s'havia aplicat mai.

- A Despeses de Representació: 275.000 ptes. Aquest capítol inclou despeses molt diverses: pagament de trofeus, escritures, despeses electorals, obsequis, etc.

- A Festes: 291.513 ptes.

- A Conservació de camins: 1.000.000 ptes. D'aquest milió de ptes. n'hi ha 500.000 dedicades a pagar diverses factures de l'any 1.986 que per error no s'havien comptabilitzat dins el pressupost d'enguany; i les altres 500.000 són per poder pagar les obres d'ampliació i adecentament del revolt de *La Creu d'en Revull*.

- A la Quota de la Mancomunitat del Pla: 98.028 ptes.

- A compra de material: 264.000 ptes.

- A despeses d'oficina, per material fungible: 305.500 ptes. No s'havien tengut en compte les despeses ocasionades pel contracte de manteniment de l'ordinador.

- A manteniment del Centre Sanitari (electricitat, telèfon, ...): 95.000 ptes.

Aquests doblers es llevaran principalment dels capítols de *superhàvit de 1.986* i de *Personal* (recordem que l'ajuntament no disposa de secretari, de manera que d'aquest capítol sobren molts de doblers.) En total es va proposar un tranvàs de doblers per una quantitat de 2.681.341 ptes. Tots els regidors hi estaren d'acord.

7.- Permuta de finques pel Centre de 3a. Edat. -

El sr. batle va demanar al Ple la conformitat perquè es realitzas la permuta de la finca del carrer del Sud amb la de davora la Plaça Gran (de la Consituació). Els valors oficials son de 3.000.000 de ptes. la primera i de 5.000.000 la segona.

Ningú es va oposar, i el sr. Juan Matas, portaveu d' A.P., va dir que s'en cuidaria de parlar amb el sr. Oliver perquè agilitzas els tràmits per l'acceptació del canvi d'emplaçament per part de la Comunitat Autònoma.

8.- Precs i preguntes. -

El sr. Batle va intervenir per dir que s'havia arreglat el *pontet de les veles*, i també que s'havien posat unes quantes senyals de circulació dins el poble. El sr. Company va dir que la senyalització és embullosa i insuficient, i que els cotxes aparcaven sobre els *Stops* senyalitzats enterra. El batle va dir que si se prenia un acord de ple es podrien posar multes als infractors. Aquí la cosa es va acabar.

Sr. Matas Antich:

* Sobre les escoles de les nines, va suggerir que no se tinguessin les portes obertes.. El batle va dir que el fuster estava avisat per anar a arreglar-les i que es poguessin tancar.

* Al president de la comissió de Cultura, demanat si s'havia fet una previsió de les festes que hi hauria l'any 88. El regidor de cultura va respondre que era molt fàcil elaborar les previsions i que el realment difícil de preveure eran els imprevists. No obstant va donar la raó al sr. Matas Antich en quant a la conveniència de fer unes previsions dels doblers necessaris per dur a terme els programes de la Comissió de Cultura pel 88.

* Al president de la Comissió d'Obres demanat també si s'havia fet una planificació per saber quins doblers es podrien gastar a l'any 88. El regidor d'obres va dir que la seva comissió no planificava res, que tot es feia sobre la marxa. El sr. Matas Antich va recordar al sr. Matas Gayà que l'ajuntament estava obligat per la llei a dotar al poble d'uns serveis mínims: pavimentació de carrers, clavegueram i canalització d'aigües netes.

* Al delegat d'obres, sol.licitant aclariments sobre el camí-passeig que anirà de Consolació al camp de Futbol de Son Juny. Varen respondre el batle i el sr. Matas Gayà diguent que damunt els papers hi havia molt poca cosa feta. El sr Matas Antich va suggerir que aquest futur camí sigui un passeig pedestre, i que per res del món es toqui cap arbre dels que actualment hi ha. J. Sastre va manifestar estar gratament sorprès amb la proposta del portaveu d'A.P., i va dir que estava totalment d'acord amb ella.

* Va demanar que la comissió d'Hisenda (el president de la qual no era present) es reunís més espesses vegades.

* Va demanar al batle informes sobre la situació de la Fossa Assèptica de Llevant. El batle va dir que estava tot en marxa, i el mateix sr Matas Antich va dir que en motiu d'un sopar d'A.P. faria de veure el sr. Conseller de Sanitat per explicar-li la necessitat de que el projecte es dugui a terme aviat.

El sr, Mora va manifestar que havia quedat amb els cabells drets, quan es va enterar que al pressupost de 1.987 hi havia un pendent de cobro de més de tres milions i mig de pesetes, i va demanar al batle a veure si a l'ajuntament just pagaven els qui volien. El batle va dir que si es prenia l'acord (per unanimitat) de dur el pendent de cobro per la via executiva, ell s'en cuidaria de fer-lo complir. De totes maneres va proposar que s'en parlas a un proxim ple.

El sr. Sastre va demanar al delegat d'obres que agilitzàs els tràmits per la col.locació dels contraforts a les parets de la perllongació del carrer Mestre Mas, ja que de cada dia s'aixancan més. El sr. Matas Gayà va dir que així ho faria.

I acabats els punts a tractar, es va aixecar la sessió quan era aprop de les 10 i mitja del vespre.

Joan Sastre Joan

MEL I SUCRE: DOLCET, DOLCET

De bell nou, ple. Pregariem 'al batle que parlàs un poc fort, de manera que els regidors i gent del públic sentin el suau parlar del mateix.

Programar les necessitats que requereix el poble és un dels objectius que hom ha de manifestar des de totes les comissions de poder. **El grup d'AP** aprofitant que no existeix tal mesura va ser oportú al demanar als presidents de les comissions si existia programació per l'any vinent.

Pel que fa al grup popular els prec i preguntes foren nombroses i curiosos. Des del prec demanant explicacions del «Passeig de Consolació», en el qual AP es convertí per uns moments en *representant del manifest ecologista*, suggerint un passeig peatonal sense tallar més arbres. El representant del PSM va riure davant la sobtada pregunta del representant d'AP. Més interessant va ser la pregunta del regidor Mora exigint *explicacions al consistori sobre 3 milions i pico de pessetes pendents de cobrament* (algunes partides del clavegueram de la zona B del poble, entre altres), a lo que el batle volia tallar per la diagonal (Mora: *M'agradaria saber si aquí just paguen els beneïts o... que?*; Batle: *Seria oportú parlar-ne a un altre ple i si el consistori ho troba oportú es crearan mesures necessàries.* És evident que el batle no intentaria estrenyer-se les ungles.

En relació amb aquest punt anterior sortir a llum el tema de les **contribucions especials**. Seria convenient posar al mateix nivell aquestes contribucions de distints obres de servei social pel poble com el camí d'Horta, clavegaram zona B, etc. Ho dic perquè es rumoreja que en l'asfaltat del camí d'Hortella no se'n varen aplicar.

Un altre tema que no sortí a llum és el del recaptador de les contribucions. Per una major eficàcia seria convenient que el recaptador informés al ple sobre aquests cobraments o passés un informe al ple per justificar aquestes mancances de cobraments.

Cada vegada és més il·lustratiu la manca de coneixement administratiu-burocràtic dels nostres regidors, sobretot pel que fa a les lliçons sobre legislació administrativa. El secretari cada vegada està demostrant la seva seguretat amb el tema el que afavoreix una millor direcció de l'organisme públic (per molt que li sàpiga al senyor Mates!). No es tracta de fer suposicions, però serà fotut el dia en què es retiri don Rafel Bauçà, Primater.

Mentre succeïa tot això el flautista del carrer major amenitzava el ple amb tonades d'hivern.

La metgesa, què passa amb la metgesa! L'Ajuntament és la màxima autoritat en la matèria per demanar explicacions. I el batle és el màxim exponent i ha de demanar perquè hi ha aquest clima de desencís. I si les males llengües no enganyen els embolics per la plaça estan a la llum del dia.

I ara toquen matances.

W.H.A.Y.?